

**ASMENS SU NEGALIA TEISIŲ APSAUGOS AGENTŪRA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS**

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolieriui
Erikai Leonaitei
Gedimino pr. 56,
LT-01110 Vilnius

2025-03-06 Nr. SD-776
į 2025-02-17 Nr. SE-339

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERĖS PAŽYMOJE NR. 4D-2024/1-967 DĖL X SKUNDO
PRIEŠ ASMENS SU NEGALIA TEISIŲ APSAUGOS AGENTŪRĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS PATEIKTŲ REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO**

Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Agentūra) išnagrinėjo 2025 m. vasario 17 d. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierės pažymoje Nr. 4D-2024/1-967 (toliau – pažyma) pateiktas rekomendacijas ir pagal nustatytus terminus teikia informaciją apie sprendimus dėl priemonių, kurių ėmėsi Agentūra, atsižvelgdama į šias rekomendacijas.

Agentūra informuoja, kad sutinka su pateiktomis rekomendacijomis ir pagal kompetenciją parengė teisinių ir organizacinių priemonių planą joms įgyvendinti, siekdama geriau užtikrinti į Agentūrą besikreipiančių asmenų teises ir patobulinti asmenų prašymų (skundų) nagrinėjimo procedūras bei praktiką.

Įgyvendindama pažymos 25.2.1 papunktyje nurodytą rekomendaciją ir atsižvelgdama į pažymoje nurodytas aplinkybes, Agentūra pažymi, kad, remiantis Agentūros Metodinės pagalbos ir analizės skyriaus atlikta *Teritorinių skyrių priimtuose sprendimuose fiksuotų neatitikimų, atliekant pakartotinį vertinimą Sprendimų kontrolės skyriuje, analize*, per 2024 m. IV ketvirtį Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, tais atvejais, kai pakeitė teritorinių skyrių sprendimus dėl dalyvumo lygio procentų, 93,97 proc. atvejų nuo visų pakeistų sprendimų priėmė asmenims palankesnius sprendimus, ir tik 7 atvejais arba 6,03 proc. priėmė asmenims nepalankesnius sprendimus. Panaši tendencija matyti ir iš kitų 2024 m. ketvirčių – III ketv. Sprendimų kontrolės skyriaus priimti asmenims palankesni sprendimai sudarė 94,44 proc. nuo visų pakeistų sprendimų dėl dalyvumo lygio procentų, o 2024 m. II ketv. – 95,52 proc. nuo visų pakeistų sprendimų dėl dalyvumo lygio procentų. Vertinant Individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio sprendimus, per 2024 m. IV ketvirtį tik 2 atvejais, arba 2,53 proc. nuo visų pakeistų sprendimų dėl šio poreikio, Sprendimų kontrolės skyrius priėmė asmenims nepalankius sprendimus. Atsižvelgiant į šią statistiką, matyti, kad pakartotinio vertinimo metu asmenims nepalankesni sprendimai priimami itin retais atvejais, apimant ir išmokas

mokančių institucijų skundų pagrindu bei planinės ir neplaninės kontrolės metu išnagrinėtus atvejus, tad Agentūros praktikoje, nagrinėjant asmenų skundus dėl Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymo 15 str. 1 d. 6 p. numatytų sprendimų, iš esmės yra laikomasi *non reformatio in peius* principo. Visgi siekiant pilnos atitikties Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo reikalavimams, Agentūra nusprendė siūlyti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai (toliau – SADM) papildyti:

- 1) Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 „Dėl dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Dalyvumo lygio aprašas);
- 2) Neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2005 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. V- 188/AI- 84/ISAK- 487 „Dėl Neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Neįgalumo lygio aprašas);
- 3) Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 „Dėl Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Kompensacijų poreikio aprašas),

įtvirtinant šiuose teisės aktuose nuostatas, užtikrinančias, kad, priimant administracinės procedūros sprendimą, negalima pabloginti asmens, dėl kurio kreipimosi pradėta administracinė procedūra, padėties.

Agentūra taip pat nusprendė papildyti Agentūros direktoriaus 2024 m. gegužės 29 d. įsakymą Nr. V- 143 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo Asmens su negalia teisių apsaugos agentūroje prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos tvarkos aprašo patvirtinimo“ bei šiuo metu rengiamą Pakartotinio asmens negalios ir su negalia susijusių asmens poreikių vertinimo Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriuje vadovą, įtraukiant draudimo keisti į blogąją pusę principą ir suderinant šių teisės aktų nuostatas su administracinei procedūrai taikytiniais Viešojo administravimo įstatymo reikalavimais.

Įgyvendindama pažymos 25.2.2 papunktyje nurodytą rekomendaciją, Agentūra nusprendė papildyti Asmens negalios (neįgalumo lygio, dalyvumo lygio) ir kitų asmens poreikių nustatymo Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritoriniuose skyriuose vadovą, patvirtintą 2024 m. gruodžio 30 d. Agentūros direktoriaus įsakymu Nr. V-257, nuostatomis, susijusiomis su geresniu pareiškėjų informavimu apie jų prašymų nagrinėjimo termino pratęsimą, sprendimų priėmimą bei asmens su negalia dokumentų išdavimą. Agentūra taip pat patvirtino organizacines priemones – rengti mokymus ir pateikti atnaujintas rekomendacijas Agentūros darbuotojams dėl pareiškėjų prašymų ir skundų apdairaus, rūpestingo ir operatyvaus nagrinėjimo, laikymosi visų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių

prašymų nagrinėjimo ir administracinių sprendimų, administracinės procedūros sprendimų priėmimo procedūras, įskaitant išsamumo principo reikalavimą ir sprendimų priėmimo terminus.

Agentūra tai pat informuoja, kad 2025 m. vasario 26 d. Agentūroje vyko vienas iš reguliariai organizuojamų Agentūros teritorinių skyrių ir Sprendimų kontrolės skyriaus pasitarimų, kurio metu, be kita ko, buvo aptarti dažniausiai pasitaikantys administracinių sprendimų, priimtų nagrinėjant asmenų prašymus dėl negalios ir (ar) su ja susijusių poreikių, trūkumai bei pateikti pasiūlymai dėl administracinių sprendimų išsamumo, pagrindimo, motyvavimo tobulinimo.

Įgyvendindama pažymos 25.2.3 papunktyje nurodytą rekomendaciją, Agentūra nusprendė siūlyti SADM papildyti Dalyvumo lygio, Neįgalumo lygio, Kompensacijų poreikio aprašų nuostatas, taip pat papildyti Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašo, patvirtinto Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-74 „Dėl Asmens su negalia automobilio statymo kortelės išdavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ nuostatas, suderinant jas su Viešojo administravimo įstatymo 13 straipsnio 1 dalies reikalavimais.

Įgyvendindama pažymos 25.2.4 papunktyje nurodytą rekomendaciją, Agentūra nusprendė papildyti Asmens su negalia pažymėjimo išdavimo ir keitimo tvarkos aprašą, patvirtintą Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos direktoriaus 2023 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. V-75 „Dėl asmens su negalia pažymėjimo išdavimo ir keitimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, patikslinant asmens su negalia pažymėjimo paskelbimo negaliojančiu tvarką ir terminus, bei asmens su negalia informavimo apie ankstesnio pažymėjimo negaliojimą tvarką ir terminus.

Agentūra tikisi, kad, įgyvendinus suplanuotas priemones, bus pagerintas pareiškėjų aptarnavimas, patobulintos asmenų prašymų (skundų) nagrinėjimo procedūros ir praktika Agentūroje bei pilnai įgyvendintos Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierės pažymoje nurodytos rekomendacijos.

PRIDEDAMA.

1. Patvirtintas Seimo kontrolierės rekomendacijų įgyvendinimo priemonių planas, 8 lapai.
2. Įgaliojimas atstovauti, 2 lapai.

Direktoriaus pavaduotoja,
pavadojanti direktorių

Rasa Balaišienė